

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 48/2024

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Ε΄

Συνεδρίαση της 10^{ης} Απριλίου 2024

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Αικατερίνη Γρηγορίου, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ευάγγελος Μαρίνης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Δημήτριος Κατωπόδης, Περικλής Αγγέλου, Δημήτριος Καμάρης, Βασιλεία Πελέκου, Αναστασία Βασιλείου και Αγγελική Αναστοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Μαρία Παπίδα, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / Γενικής Γραμματείας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής / Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Π.Ε.) και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) / Διεύθυνσης Διοίκησης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης-Τμήματος Α΄, με αριθμό πρωτ. 109486/Ε2/02-10-2023.

Περίληψη ερωτήματος: Σε ποιες ενέργειες πρέπει να προβεί η Υπηρεσία σε συμμόρφωση προς την με αριθμό 2755/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία εκδόθηκε μετά από έφεση υπέρ του νόμου, όσον αφορά συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, για τους οποίους είχε προηγηθεί η έκδοση της με αριθμό 5/2020 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, κατά της

οποίας δεν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο, η κρίση της οποίας, ως προς την ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 16 παρ. 8 εδάφιο β΄ του π.δ. 50/1996, δεν συμφωνεί προς τα κριθέντα με την εν λόγω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδοτεί ως εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ.

Στο έγγραφο του ερωτήματος και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν εκτίθενται τα ακόλουθα:

1. Η με αριθ. 5/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήματος Β΄ - Ακυρωτικού) εκδόθηκε επί της με αριθ. κατ. ΑΚ446/09-08-2018 αίτησης ακύρωσης δεκαοκτώ (18) εκπαιδευτικών των κλάδων ΠΕ05 – Γαλλικής Γλώσσας, ΠΕ07 – Γερμανικής Γλώσσας και ΠΕ19-20 Πληροφορικής, οι οποίοι υπηρετούσαν σε σχολικές μονάδες στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Π.Ε.) Δυτικής Θεσσαλονίκης, όπου μετατάχθηκαν υποχρεωτικά τα έτη 2013- 2014 από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, στην οποία υπηρετούσαν από τον διορισμό τους. Με την ως άνω αίτηση ακύρωσης ζητείτο η ακύρωση: α) της με αριθ. πρωτ. 8314/27-06-2018 απόφασης της Δ.Π.Ε. Δυτικής Θεσσαλονίκης, με την οποία είχαν απορριφθεί ισάριθμες ενστάσεις των αιτούντων, με τις οποίες οι αιτούντες ζητούσαν τον επανυπολογισμό και τη διόρθωση του αθροίσματος των μορίων συνθηκών διαβίωσης και των μονάδων μετάθεσής τους, όπως είχαν υπολογισθεί με τον από 08-06-2018 πίνακα μονάδων μετάθεσης/οριστικής τοποθέτησης των εκπαιδευτικών των προαναφερομένων κλάδων του Π.Υ.Σ.Π.Ε. Δυτικής Θεσσαλονίκης, χωρίς τη μετατροπή των μορίων συνθηκών διαβίωσης που είχαν συγκεντρώσει υπηρετώντας ως εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε μόρια της κατηγορίας της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενόψει της διαφορετικής κατάταξης των σχολικών μονάδων για τον υπολογισμό τους, επικαλούμενοι τις αποφάσεις 104-105/2016 και 168-169/2018 του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης και β) κάθε άλλης σχετικής με αυτήν απόφασης ή πράξης, με την οποία έγινε η οριστική τοποθέτηση των αναγραφόμενων σε αυτήν εκπαιδευτικών

κατά το μέρος αυτής, με το οποίο υπολογίσθηκαν τα μόρια συνθηκών διαβίωσης των αιτούντων.

2. Με την εν λόγω, με αριθ. 5/2020, απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, κρίθηκε, με βάση τις αιτιολογικές σκέψεις που παρατίθενται στην απόφαση, ότι κατά την έννοια της παραγράφου 8 του άρθρου 16 του π.δ. 50/1996, εφαρμοζόμενης και στις περιπτώσεις μετάταξης εκπαιδευτικών από τη δευτεροβάθμια στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση κατά το άρθρο 82 παρ.11 του ν.4172/2013, ως μονάδες μετάθεσης που μετατρέπονται στις μονάδες της πλησιέστερης σχολικής μονάδας που υπηρετούσαν οι εκπαιδευτικοί μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης μετάταξής τους, πρέπει να θεωρηθούν εκείνες του τελευταίου μόνο χρονικού διαστήματος πριν από τη μετάταξη, ότι, η γενόμενη, κατ' εφαρμογή της 122329/Δ1/04-09-2013 έγγραφης διαταγής, μετατροπή των μορίων συνθηκών διαβίωσης (Μ.Σ.Δ.) όλων των υπηρετήσεων των εκπαιδευτικών της Δ.Ε. ανάλογα με τα μόρια της πλησιέστερης πρωτοβάθμιας σχολικής μονάδας, δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο, άλλως, εν προκειμένω, δημιουργεί ανισότητες μεταξύ των ίδιων εκπαιδευτικών και δεν μπορεί να εφαρμοστεί (Διοικ Εφετ. Θεσ/νίκης 104-105/2016), και ότι, επομένως, μη νομίμως κατετάγησαν οι αιτούντες στον πίνακα αιτήσεων μεταθέσεων/οριστικών τοποθετήσεων κλπ με λιγότερα μόρια συνθηκών διαβίωσης από αυτά που συγκέντρωναν από την υπηρετήσή τους στη Δ.Ε. έως και ένα χρόνο πριν τη μετάταξή τους. Κατόπιν τούτων το Διοικητικό Εφετείο ακύρωσε τη με αριθ. 8314/27-06-2018 απόφαση της Δ.Π.Ε. Δυτικής Θεσσαλονίκης και τον οικείο πίνακα μονάδων μετάθεσης/οριστικής τοποθέτησης εκπαιδευτικών των κλάδων ΠΕ05-Γαλλικής Γλώσσας, ΠΕ07-Γερμανικής Γλώσσας, του Π.Υ.Σ.Π.Ε. Δυτικής Θεσσαλονίκης, καθώς και την οικεία πράξη του Διευθυντή της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας περί οριστικής τοποθέτησης των αναφερομένων σ' αυτήν εκπαιδευτικών, καθόσον αφορά στους αιτούντες και ανέπεμψε την υπόθεση στη Διοίκηση, προκειμένου να προβεί σε νέα κατάταξη των αιτούντων στους οικείους πίνακες οριστικής τοποθέτησης. Κατά της εν λόγω ακυρωτικής απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο, ενώ σε εφαρμογή της εκδόθηκε νέα απόφαση τοποθέτησης μετά από επανυπολογισμό των μορίων συνθηκών διαβίωσης των αιτούντων σύμφωνα με το διατακτικό της.

3. Αντίστοιχα, με τη με αριθμό 169/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου

Θεσσαλονίκης (Τμήματος Β΄ - Ακυρωτικού), που εκδόθηκε επί της με αριθ. κατ. ΑΚ288/09-06-2017 αίτησης έξι (6) εκπαιδευτικών Δ.Ε., με την οποία ζητείτο η ακύρωση : α) των με αριθ. πρωτ. 8130/10-04-2017, 8077/10-04-2017, 8085/10-04-2017, 8045/10-04-2017, 8089/10-04-2017 και 8128/10-04-2017 αποφάσεων της Δ.Π.Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης και β) του πίνακα μοριοδότησης αίτησης βελτίωσης/οριστικής τοποθέτησης/μετάθεσης με αριθ. πρωτ. 8173/06-04-2017 και με αριθμό πράξης 11/06-04-2017 της Δ.Π.Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης, κρίθηκε, επίσης, ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου β΄ της παραγράφου 8 του άρθρου 16 του π.δ.50/1996, η μετατροπή των μορίων αφορά στο τελευταίο έτος υπηρεσίας των υπό μετάταξη εκπαιδευτικών στη Δ.Ε. και ότι, επομένως, μη νομίμως κατετάγησαν οι αιτούντες στον πίνακα αιτήσεων βελτίωσης/οριστικής τοποθέτησης με λιγότερα μόρια συνθηκών διαβίωσης από αυτά που συγκέντρωναν από την υπηρέτησή τους στη Δ.Ε. έως και ένα χρόνο πριν τη μετάταξή τους. Κατόπιν τούτων, το Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης ακύρωσε τις ως άνω προσβαλλόμενες πράξεις και ανέπεμψε την υπόθεση στη Διοίκηση, προκειμένου να προβεί σε νέα κατάταξη των αιτούντων στους οικείους πίνακες αιτήσεων βελτίωσης/οριστικής τοποθέτησης.

4. Κατά της προαναφερομένης, με αριθ. 169/2018, απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων άσκησε την από 25-09-2019 έφεση υπέρ του νόμου. Επί της εφέσεως εκδόθηκε η με αριθμό 2755/2022 απόφαση του Γ΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία έγινε δεκτή η έφεση και εξαφανίσθηκε υπέρ του νόμου η 169/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης. Με την εν λόγω απόφαση του Σ.τ.Ε. κρίθηκε, μεταξύ άλλων, με την αιτιολογία που παρατίθεται σε αυτή, ότι, επί μετατάξεως εκπαιδευτικών από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αντιστρόφως, η πάγια διάταξη του άρθρου 16 παρ. 8 εδάφιο δεύτερο του π.δ. 50/1996 προβλέπει ότι οι μετατασσόμενοι λαμβάνουν, όσον αφορά το κριτήριο των συνθηκών διαβίωσης, τις μονάδες της πλησιέστερης σχολικής μονάδας όπου υπηρετούσαν έως τη μετάταξή τους, ότι κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης οι εκπαιδευτικοί που μετατάσσονται από διαφορετική βαθμίδα εκπαίδευσης λαμβάνουν, του νόμου μη διακρίνοντος, για όλο τον χρόνο υπηρεσίας τους από τον διορισμό έως την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης μετάταξής τους, τις μονάδες για το πιο πάνω κριτήριο που αντιστοιχούν στη σχολική μονάδα της βαθμίδας στην οποία μετατάχθηκαν, η οποία βρισκόταν εκάστοτε εγγύτερα προς

τη σχολική μονάδα της βαθμίδας στην οποία υπηρετούσαν έως τη μετάταξή τους και ότι η εν λόγω ρύθμιση συνιστά εκδήλωση της πάγιας νομολογιακής θέσης ότι η μετάταξη αναλύεται θεωρητικώς σε απόλυση του μόνιμου δημοσίου υπαλλήλου από μία θέση και ταυτοχρόνως διορισμό του σε άλλη θέση της Διοίκησης, χωρίς να επέρχεται με τη εν λόγω μεταβολή διακοπή της υπαλληλικής ιδιότητας του μετατασσομένου (βλ. ΣΤΕ 139/2020 κ.ά.), με αποτέλεσμα, να θεωρείται, εν προκειμένω, όλος ο χρόνος υπηρεσίας των εκπαιδευτικών στη βαθμίδα εκπαίδευσης όπου υπηρέτησαν έως τη μετάταξή τους ως χρόνος διανυθείς στη βαθμίδα εκπαίδευσης όπου μετατάσσονται προκειμένου να υπολογισθούν, ειδικότερα, οι μονάδες που αντιστοιχούν στο κριτήριο των συνθηκών διαβίωσης για τις τοποθετήσεις και μεταθέσεις αυτών.

5. Σε συνέχεια της με αριθ. 2755/2022 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας απεστάλη προς όλες τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Π.Ε.) το με αριθ. πρωτ. 49260/Ε2/02-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Α΄ της Διεύθυνσης Διοίκησης Εκπαιδευτικού Προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Π.Ε. και Δ.Ε. του Υ.ΠΑΙ.Θ., προκειμένου να προβούν άμεσα σε όλες τις νόμιμες ενέργειες που απαιτούνται για τον επανυπολογισμό των μονάδων συνθηκών διαβίωσης των εκπαιδευτικών αρμοδιότητάς τους που μετετάγησαν από τη Δευτεροβάθμια στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, σύμφωνα με τα κριθέντα με την εν λόγω απόφαση.

6. Ακολούθως, κάποιοι των αιτούντων, στους οποίους αφορούσε η προαναφερόμενη με αριθ. 5/2020 απόφαση του Διοικ. Εφετείου Θεσσαλονίκης, υπέβαλαν την από 06-06-2023 εξώδικη δήλωση-όχληση –διαμαρτυρία στη Γενική Γραμματεία Π.Ε., Δ.Ε. και Ειδικής Αγωγής (Γενική Διεύθυνση Εκπαιδευτικού Προσωπικού Π.Ε. και Δ.Ε.-Διεύθυνση Διοίκησης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Π.Ε. και Δ.Ε. –Τμήμα Α΄) του Υ.ΠΑΙ.Θ. και ζήτησαν να ανακληθεί άμεσα το ως άνω υπ’ αριθ. πρωτ. 49260/Ε2/02-05-2023 έγγραφο και να δοθούν διευκρινιστικές οδηγίες στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης, διότι, ενόψει της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 58 του π.δ. 18/1989, με το έγγραφο αυτό δεν είναι δυνατόν να θίγεται το διατακτικό των αμετακλήτων δικαστικών αποφάσεων, όπως είναι και η με αριθ. 5/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία, οι δηλούντες, μεταξύ άλλων, δικαιώθηκαν. Επιπροσθέτως, οι δηλούντες διατείνονται ότι με τον ήδη πραγματοποιηθέντα από τη Δ.Π.Ε. Δυτικής Θεσσαλονίκης επανυπολογισμό των μονάδων τους συνθηκών

διαβίωσης έχουν θιγεί παράνομα, δεδομένου ότι τους έχουν αφαιρεθεί οι επιπλέον μονάδες που είχαν δικαιωθεί με την 5/2020 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης. Σε κάθε περίπτωση, οι δηλούντες επισημαίνουν ότι η εφαρμογή της εν λόγω απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει πρακτική σημασία μόνο για τη μελλοντική ακυρωτική κρίση των Διοικητικών Εφετείων της χώρας που ενδεχομένως θα κληθούν να κρίνουν επί όμοιων ζητημάτων και ουδόλως επηρεάζει το δεδικασμένο που απορρέει από τις αμετάκλητες αποφάσεις που έχουν ήδη εκδοθεί προ της δημοσίευσης της απόφασης 2755/2022 του Συμβουλίου της Επικρατείας.

7. Κατόπιν των ανωτέρω, η Γενική Γραμματεία Π.Ε., Δ.Ε. και Ειδικής Αγωγής (Γενική Διεύθυνση Εκπαιδευτικού Προσωπικού Π.Ε. και Δ.Ε. - Διεύθυνση Διοίκησης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Π.Ε. και Δ.Ε. –Τμήμα Α΄) του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. ερωτά για τις ενέργειες, στις οποίες οφείλει να προβεί σε συμμόρφωση προς την προαναφερόμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, όσον αφορά στους συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, στους οποίους αφορούσε η απόφαση 5/2020 του Διοικ. Εφετείου Θεσσαλονίκης.

8. Σε απάντηση στο με αριθ. πρωτ. 230542/Φ.4.23/23-01-2024 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, η ερωτώσα Υπηρεσία απήντησε με το με αριθ. πρωτ. 18803/Ε2/22-02-2024 έγγραφό της, στο οποίο αναφέρει ότι : «Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού σας διαβιβάζουμε το με αρ. πρωτ. 2764/19-02-2024 έγγραφο της Δ/σης Π.Ε. Β Θεσσαλονίκης, όπως εισήλθε στην υπηρεσία μας, με τα στοιχεία που αφορούν τους 18 εκπαιδευτικούς, οι οποίοι μοριοδοτήθηκαν από την αρμόδια Δ/ση Π.Ε. σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση 5/2020 του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, ήτοι, έλαβαν τις μονάδες συνθηκών διαβίωσης που είχαν συγκεντρώσει από την υπηρετήσή τους στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση έως και ένα χρόνο πριν την μετάταξή τους στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Η μετατροπή των μορίων της υπηρετήσεως στις σχολικές μονάδες της ΔΕ σε μόρια των πλησιέστερων σχολικών μονάδων της ΠΕ αφορά μόνο το τελευταίο έτος υπηρεσίας των εν λόγω εκπαιδευτικών στη ΔΕ. Μετά την έκδοση της με αριθμό 2755/2022 απόφασης του ΣτΕ η αρμόδια ΔΠΕ δεν προέβη σε καμία μετατροπή των μονάδων συνθηκών διαβίωσης των εν λόγω εκπαιδευτικών». Τέλος, με το με αριθ. πρωτ. 29024/Ε2/20-03-2024 έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας, διαβιβάζεται πίνακας των μονάδων συνθηκών διαβίωσης των ως άνω

εκπαιδευτικών μετά από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με την 2755/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

9. Στο άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος ορίζεται :

«Άρθρο 95

1... 5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης.».

10. Στο άρθρο 1 του ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις, προαγωγή των δικαστών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στο βαθμό του συμβούλου Επικρατείας και άλλες διατάξεις» (Α' 274) ορίζεται:

«Άρθρο 1

Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει».

11. Στα άρθρα 50 και 58 του π.δ.18/1989 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας» (Α' 8), το οποίο, κατ' άρθρο 1 του ν.702/1977 (Α' 268), εφαρμόζεται και στις ακυρωτικές αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων, όπως προστέθηκε παράγραφος 4 στο άρθρο 58 με την παράγραφο 9 του άρθρου 14 του ν. 3038/2002 (Α' 180), ορίζεται :

«Άρθρο 50

Συνέπειες απόφασης.

1. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακυρώσεως απαγγέλλει την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης και συνεπάγεται νόμιμη κατάργησή της έναντι όλων, είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη.

2. ... 4. Οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου, ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. ...

5. Οι αποφάσεις της Ολομελείας, ακυρωτικές και απορριπτικές, καθώς και των Τμημάτων, αποτελούν μεταξύ των διαδίκων δεδικασμένο που ισχύει και σε κάθε υπόθεση ή διαφορά ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής, κατά την οποία προέχει το διοικητικής φύσεως ζήτημα που κρίθηκε από το Συμβούλιο».

« Κεφάλαιο Πέμπτο. Έφεση.

Άρθρο 58 Παραδεκτό

1... 3. Έφεση μπορούν να ασκήσουν οι κατά την πρωτόδικη ακυρωτική δίκη διάδικοι, μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών που αρχίζει από την επομένη της ημέρας που κοινοποιήθηκε η απόφαση με επιμέλεια του διαδίκου και πάντως μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευσή της.

4. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, ο αρμόδιος υπουργός, ο υπουργός που εποπτεύει το διάδικο νομικό πρόσωπο ή ο Γενικός Επίτροπος των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων μπορούν να ασκήσουν έφεση κατά οριστικής απόφασης του διοικητικού εφετείου, ακόμη και αν δεν υπόκειται σε έφεση, αλλά μόνο υπέρ του νόμου, χωρίς αποτέλεσμα μεταξύ των διαδίκων. Οι εφέσεις υπέρ του νόμου ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19».

12. Στο άρθρο 16 του π.δ. 50/1996 «Μεταθέσεις και τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών της δημόσιας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (Α' 45), όπως το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 8 ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 του π.δ. 39/1998 (Α'45) και πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 του π.δ. 111/2016 (Α'193), ορίζετο ότι :

«Άρθρο 16 Κριτήρια για τις μεταθέσεις και τοποθετήσεις

1... 8. Οι εκπαιδευτικοί της Α/θμιας και της Β/θμιας Εκπαίδευσης λαμβάνουν μονάδες μετάθεσης ανάλογα με τις συνθήκες διαβίωσης στην έδρα λειτουργίας των σχολείων όπου υπηρέτησαν ή υπηρετούν. Οι εκπαιδευτικοί που προέρχονται από μετάταξη από την Α/θμια ή Β/θμια εκπαίδευση ή από την εκκλησιαστική εκπαίδευση

λαμβάνουν τις μονάδες μετάθεσης της πλησιέστερης σχολικής μονάδας που υπηρετούσαν μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης μετάταξής τους.

Οι μονάδες μετάθεσης για το κριτήριο αυτό υπολογίζονται με βάση τα εξής:

α) Οι σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατατάσσονται σε δέκα κατηγορίες, τις Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ, Η, Θ, Ι, και οι σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης κατατάσσονται σε δώδεκα (12) κατηγορίες, τις Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ, Η, Θ, Ι, ΙΑ και ΙΒ, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση των αρμοδίων Κεντρικών Υπηρεσιακών Συμβουλίων τα οποία λαμβάνουν υπόψη και τη γνώμη των δευτεροβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων των εκπαιδευτικών και τις εισηγήσεις των περιφερειακών υπηρεσιακών συμβουλίων αυτών, οι οποίες διαμορφώνονται σε συνεργασία με τα αρμόδια πρωτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα, με βάση τα παρακάτω κριτήρια (i) τον πληθυσμό της έδρας των σχολείων, (ii) τις συνθήκες διαβίωσης εκεί των εκπαιδευτικών, (iii) την οργανικότητα, (iv) την απόστασή τους από την έδρα του Νομού, (v) τις συγκοινωνιακές συνθήκες και (vi) το υψόμετρο. Για το σκοπό αυτό ο Υπουργός δύναται να τάξει εύλογη προθεσμία για την υποβολή των σχετικών εισηγήσεων καθώς και για τη διατύπωση γνώμης από τις δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις. Μετά την παρέλευση άπρακτης της παραπάνω προθεσμίας η κατάταξη των σχολείων σε κατηγορίες γίνεται ύστερα από πρόταση των αρμοδίων κεντρικών υπηρεσιακών συμβουλίων. β) ...».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι συνάγονται τα εξής:

13. Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 95 παρ.5 του Συντάγματος και 50 παράγραφοι 1, 4 και 5 του π.δ.18/1989 συνάγεται ότι η Διοίκηση, μετά την έκδοση ακυρωτικής απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Διοικητικού Εφετείου, όταν το τελευταίο αποφαινεται επί αίτησης ακύρωσης, υποχρεούται να συμμορφωθεί προς την απόφαση αυτή, και μάλιστα υποχρεούται όχι μόνο να θεωρήσει ως ανίσχυρη και μη υφιστάμενη στο νομικό κόσμο την ακυρωθείσα διοικητική πράξη, αλλά και να προβεί σε θετικές ενέργειες για την αναμόρφωση

της νομικής κατάστασης που προέκυψε αμέσως ή εμμέσως από την ακυρωθείσα πράξη, προκειμένου να αποκατασταθούν τα πράγματα στη θέση, στην οποία θα ευρίσκοντο, αν από την αρχή δεν είχε εκδοθεί η ακυρωθείσα πράξη ή δεν είχε σημειωθεί η ακυρωθείσα παράλειψη. Το ειδικότερο περιεχόμενο και η έκταση των υποχρεώσεων της Διοίκησης, για τη συμμόρφωσή της προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Διοικητικού Εφετείου, προσδιορίζεται από το αντικείμενο της απαγγελθείσας ακύρωσης, ήτοι από τη φύση και το είδος της ακυρωθείσας πράξης ή τα νόμιμα στοιχεία που συγκροτούν τη σημειωθείσα παράλειψη, ενόψει πάντοτε του νομικού και του πραγματικού καθεστώτος, το οποίο ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της ακυρωθείσας πράξης, καθώς επίσης και από την κρίση ή τις κρίσεις πάνω στα ζητήματα, τα οποία εξέτασε και για τα οποία αποφάνθηκε το δικαστήριο στο αιτιολογικό της απόφασής του, δημιουργώντας δεδικασμένο ως προς τα ζητήματα αυτά για τη συγκεκριμένη περίπτωση (βλ. Σ.τ.Ε. 2902/2015, 1115/2015, 4960/2014, 4775/2012, 2582/2011, 3404/2008 κ.ά.).

14. Ειδικότερα, κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 50 του π.δ. 18/1989, το δεδικασμένο που απορρέει από τις ακυρωτικές αποφάσεις καλύπτει τόσο το ακυρωτικό αποτέλεσμα του διατακτικού των αποφάσεων, όσο και τα διοικητικής φύσεως ζητήματα που κρίθηκαν με τις αποφάσεις. Το εν λόγω δεδικασμένο δεν αφορά μόνο στη νομική ύπαρξη της διοικητικής πράξης, της οποίας είχε ζητηθεί η ακύρωση και η οποία με την ακυρωτική απόφαση καταργείται από τότε που εκδόθηκε και θεωρείται εφεξής ως ουδέποτε εκδοθείσα (ΣτΕ 3802/2000 7μ, 484/1991 κ.ά.), αλλά καλύπτει και τα κριθέντα από το Δικαστήριο ζητήματα. Ως κριθέν ζήτημα νοείται κάθε ζήτημα, το οποίο συναρτάται προς το γενόμενο δεκτό από την απόφαση συμπέρασμα και αποτελεί αναγκαίο τούτου έρεισμα (ΣτΕ 217/2016 Ολομ., 2932/2016, 4376/2015, 1113/2014 7μ, ΣτΕ 2049/2011, 3802/2000 7μ). Διοικητικής δε φύσεως κριθέντα ζητήματα είναι εκείνα τα σύνθετα νομικά και πραγματικά ζητήματα που ρυθμίζονται από κανόνες του διοικητικού δικαίου και αναφέρονται στη μείζονα ή και στην ελάσσονα πρόταση του συλλογισμού της απόφασης, εφόσον αποτέλεσαν αντικείμενο διάγνωσης και κρίσης και βρίσκονται σε συνάρτηση προς το συμπέρασμα που έγινε δεκτό από την απόφαση, σαν αναγκαίο αυτού έρεισμα (Γνωμ. ΝΣΚ 279/2016, 229/2018).

15. Το ως άνω δεδικασμένο καλύπτει και διοικητικής φύσεως ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως, ακόμη και όταν στην ακυρωτική απόφαση δεν υπάρχει

ρητή σκέψη γι' αυτά, εφόσον όμως τα τελευταία συνδέονται άρρηκτα με το κύριο ζήτημα, κατά τρόπο ώστε η διαμόρφωση της τελικής γι' αυτό κρίσης να προϋποθέτει κατά λογική αναγκαιότητα την προηγούμενη κρίση και των ζητημάτων αυτών. Αντιθέτως, το δεδικασμένο δεν καλύπτει ζητήματα που δεν συνδέονται κατά τρόπο στενό και άρρηκτο με το κριθέν κύριο ζήτημα, δηλαδή, όταν η διαμόρφωση της τελικής κρίσης δεν προϋποθέτει, κατά λογική αναγκαιότητα, την προηγούμενη γι' αυτά κρίση. Επίσης, δεδικασμένο δεν δημιουργείται για θέματα που αναφέρονται αφηγηματικά στην ακυρωτική απόφαση, τα οποία δεν είναι αναγκαία για την συναγωγή του συμπεράσματος της απόφασης που διατυπώνεται στο διατακτικό (βλ. ΣτΕ 217/2016, 2932/2016, 4376/2015, 1113/2014, 2049/2011, 1692/2007, 3802/2000 7μ, 2103/2000, 484/1991 κ.ά.).

16. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 702/1977, η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 50 του π.δ. 18/1989 εφαρμόζεται αναλογικά και στις εκδικαζόμενες σε πρώτο βαθμό, από τα Διοικητικά Εφετεία ακυρωτικές διαφορές και, συνεπώς, οι εκδιδόμενες επί των διαφορών αυτών ακυρωτικές ή απορριπτικές αποφάσεις, οι οποίες κατέστησαν αμετάκλητες λόγω μη ασκήσεως κατ' αυτών εφέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, παράγουν το κατά την προαναφερόμενη διάταξη δεδικασμένο (βλ. ΣτΕ 2135/2013, 2049/2011 σκ. 5, και την εκεί αναφερόμενη νομολογία).

17. Ενόψει των προαναφερομένων, για να συντρέχει περίπτωση δεδικασμένου, το οποίο να καλύπτει, πέραν του ακυρωτικού αποτελέσματος που διατυπώνεται στο διατακτικό αμετάκλητης απόφασης Διοικητικού Εφετείου, και το κριθέν διοικητικής φύσεως ζήτημα (ήτοι το πραγματικό και νομικό ζήτημα, το ρυθμιζόμενο από κανόνες του διοικητικού δικαίου, το οποίο αναφέρεται στη μείζονα ή την ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού και αποτελεί αντικείμενο κρίσης υπό του δικαστηρίου, συναρτώμενο με το συμπέρασμα του δικανικού συλλογισμού) απαιτείται να υπάρχει ταυτότητα προσώπων και ταυτότητα διαφοράς. Εκ τούτου παρέπεται ότι το δεδικασμένο ισχύει μεταξύ των συγκεκριμένων διαδίκων και εμποδίζει την έκδοση πράξης αντίθετου περιεχομένου, ερειδομένης στα αυτά πραγματικά και νομικά δεδομένα, ή την επανάκριση, βάσει των ίδιων πραγματικών και νομικών δεδομένων, του ζητήματος που κρίθηκε με την αμετάκλητη ακυρωτική απόφαση (βλ. και Διοικ.Εφ. Αθην. 1819, 1820/2021).

18. Τα ανωτέρω δεν βρίσκουν πεδίο εφαρμογής στις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί επί εφέσεως υπέρ του νόμου κατ' άρθρο 58 παράγραφο 4 του π.δ. 18/1989. Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του άρθρου 14 του ν.3038/2002, με το οποίο προστέθηκε η παράγραφος 4 στο άρθρο 58 του π.δ. 18/1989, η θέσπιση του ένδικου μέσου της έφεσης υπέρ του νόμου κατά των οριστικών αποφάσεων που εκδίδονται από τα διοικητικά εφετεία στο πλαίσιο της ακυρωτικής αρμοδιότητάς τους, επιβλήθηκε από την ανάγκη εξυπηρέτησης της ενοποιητικής αποστολής που επιτελεί η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η ανάγκη αυτή κατέστη εντονότερη εξαιτίας της υπαγωγής, με τις διατάξεις του ν.2944/2001, στην ακυρωτική αρμοδιότητα των διοικητικών εφετείων, υποθέσεων που εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από αυτά, οι νέες δε ρυθμίσεις στοιχούν, καταρχήν, με τα οριζόμενα για την αναίρεση υπέρ του νόμου. Η έφεση υπέρ του νόμου δεν αποτελεί γνήσιο ένδικο μέσο, αλλά ιδιόρρυθμη δικαστική προσφυγή, η οποία αποβλέπει στην άρση νομικών σφαλμάτων χάριν της ομοιόμορφης ερμηνείας των κανόνων δικαίου και, για τον λόγο αυτό, η απόφαση που εκδίδεται επί της έφεσης υπέρ του νόμου δεν επάγεται έννομες συνέπειες για τους διαδίκους στη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. ΣτΕ 2204/2020, 698/2018, 826/2016, 3868/2014, 2977/2014, 1309/2008 7μ., 2316/2006).

19. Ενόψει των ανωτέρω, στην προκειμένη περίπτωση, κατά την οποία, πριν την έκδοση της με αριθ. 2755/2022 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, είχε εκδοθεί ανέκκλητη ακυρωτική απόφαση (5/2020 του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης), η οποία επέλυσε με ισχύ δεδικασμένου μεταξύ των διαδίκων, αιτούντων και Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το τεθέν ενώπιον του αρμόδιου ακυρωτικού δικαστηρίου θέμα, η Διοίκηση οφείλει να σεβαστεί το δεδικασμένο που απορρέει από την απόφαση αυτή και δεν δύναται να προβεί σε ενέργειες που το παραβιάζουν, έστω και αν είναι σύμφωνες με την ερμηνεία που δίδεται στις εφαρμοστέες διατάξεις με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας που εκδόθηκε επί εφέσεως υπέρ του νόμου.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ.

20. Κατόπιν των ανωτέρω, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Ε΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής :

Η Υπηρεσία δεν οφείλει να προβεί σε καμιά ενέργεια σε συμμόρφωση προς την με αριθμό 2755/2022 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία εκδόθηκε μετά από έφεση υπέρ του νόμου, όσον αφορά συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, για τους οποίους είχε προηγηθεί η έκδοση της με αριθμό 5/2020 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, κατά της οποίας δεν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο, έστω και αν η κρίση της, ως προς την ερμηνεία της εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 16 παρ. 8 εδάφιο β' του π.δ. 50/1996, δεν συμφωνεί προς τα κριθέντα με την εν λόγω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ**Αθήνα, 27-6- 2024****Η Πρόεδρος του Τμήματος****Η Εισηγήτρια****Αικατερίνη Ι. Γρηγορίου****Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.****Μαρία Παπίδα****Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.**